

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління ризиками у підприємстві

освітньо-професійна програма Бізнес - адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь Магістр
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних
технологій

Розробник: Вараксіна Олена, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної,
кандидат економічних наук, доцент

Гарант: Дячков Дмитро, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної,
доктор економічних наук, доцент

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Управління ризиками у підприємстві
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Вараксіна Олена, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 488а (навчальний корпус №4) e-mail: olena.varaksina@pdaa.edu.ua тел. 0996411199 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/varaksina olenaviktorivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	073 Менеджмент

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: навчити майбутніх фахівців визначати сутність та функції ризиків, причин його виникнення, методам оцінки та виміру ризику у різних сферах діяльності, практичним способом запобігання прояву ризиків та зменшення негативних наслідків їх дії на результати діяльності підприємства, визначати напрями та методи управління економічним ризиком в діяльності підприємства.

Основні завдання навчальної дисципліни: . формування розуміння прояву ризику в системі господарських відносин; з'ясування теоретичних основи управління ризиком; розкриття генезису та актуальності теорії управління ризиками; формування широкого і правильного уявлення здобувачів вищої освіти про класифікацію ризиків та способи їх визначення; прищеплення практичних навиків з організації ефективного управління господарською діяльністю в ризиковому середовищі.

Компетентність

Загальні:

ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Фахові:

ФК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх своєчасну реалізацію;

ФК 12. Здатність до управління безпекою та ризиками організації в бізнес-середовищі;

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, зміст та види ризиків. Поняття управління ризиком

Тема 2. Методи менеджменту ризику та способи оцінки міри ризику

Тема 3. Диверсифікація як спосіб зниження ризику. Теорія портфеля

Тема 4. Моделювання і оптимізація ризику та теорія гри

Тема 5. Запаси, резерви як способи зниження ризику.

Тема 6. Аналіз ризику при прийнятті стратегічних довгострокових рішень з інвестування.
Тема 7. Ризики в зовнішньоекономічній діяльності.
Тема 8. Методи зниження ризику в різних сферах діяльності.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 90 год

Кількість кредитів 3

Форма семестрового контролю залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Методи навчання:: словесні (лекція, бесіда, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрування), практичні (вправи, практичні роботи, роботи з навчально-методичною літературою); творчий, проблемно-пошуковий; методи самостійної роботи (завдання самостійної роботи), робота під керівництвом викладача (самостійна робота, розв'язування задач, виконання практичних завдань); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження); бінарні методи (словесно-інформаційний, наочнопрактичний), інтерактивні (кейс-метод, дискусії, проектування професійних ситуацій, мозковий штурм).

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	опитування		виконання вправ на практичних заняттях		розв'язування тестів		виконання завдань самостійної роботи		Разом	
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 1. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.	3	5	5	8	4	7	3	5	15	25
ПРН 2. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.	3	5	5	8	4	7	3	5	15	25
ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;	3	5	5	8	4	7	3	5	15	25
ПРН 16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення	3	5	5	8	4	7	3	5	15	25
Разом	12	20	20	32	16	28	12	20	60	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Загурський О. Управління ризиками. К.: Університет Україна, 2016. 244 с.
2. Стрельбицька Н. Є. Становлення та розвиток міжнародних стандартів управління ризиками. *Вісник КНТЕУ*. № 6. 2015. С. 84-93.
3. Проскура В.Ф., Білак Р.Г. Методологічні підходи до управління ризиками. *Економіка і суспільство*. №9. 2017. С. 599-607.
4. . Hadidi M. Al, Samih Al-Azzeh J., Akhmetov B., Korchenko A., Kazmirchuk S. and Zhekambayeva M. Methods of Risk Assessment for Information Security Management. *International Review on Computers and Software (IRECOS)*, Vol. 11, №. 2. 2016. pp. 81-91
5. Вербіцька І.І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. *Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал*. 2013. № 5 (22). С. 282–291
6. Дуднева Ю.Е. Проблеми та перспективи впровадження стандартів ризик-менеджменту в Україні. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПИ»* : зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. 2014. № 4 (1047). С. 67–74
7. Вараксіна О. В Михатіло В. В. Інновації як важливий чинник забезпечення стійких конкурентних переваг. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління* Том 31 (70). 2020. № 1, С.36–39. URL : http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/8.pdf.
8. Вараксіна О. В., Золотих Я. Г., Гедерім К. О. Стратегічне управління підприємством як необхідна умова забезпечення продовольчої безпеки національної економіки. Інфраструктура ринку. *Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій*. 2020. Випуск 40. С. 54–59. URL http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/11.pdf
9. Вараксіна О. В. Григорова С. В., Джерело конкурентної переваги: теоретичний аспект. *Електронне наукове фахове видання. Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 4 (27).с. 54- 59 http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/40_2020_ukr/40_2020.pdf

Допоміжні

1. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика:навчальний посібник. К.: ЮЦ Видавництво “Політехніка”, 2014. 200 с.
2. Ілляшенко С.М. Економічний ризик: Навч. посіб. 2-ге вид., доп. перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2017.
3. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчальний посібник- К.: Центр навчальної літератури, 2018. 312 с. URL : http://shron.chtyvo.org.ua/Donets_Liubov/Ekonomichni_ryzyky_ta_metody_yikh_vymiriuvannia.pdf
4. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.
5. Посохов І.М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПИ», 2015. 220 с.
6. Куцик П.О., Васильців Т.Г., Сороківський В.М., Стефаняк В.І., Сороківська М.В. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник Львів: Растр-7, 2016. 318 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL <http://www.biblvernad.org.ua>.
2. Офіційний сайт Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua>
3. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України URL <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Менеджмент. Бізнес. URL: <http://www.management.com.ua>.
5. Центр гуманітарних технологій URL: <http://www.gtmarket.ru>